

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VN/4615/2022

ERITYISAVUSTUS KUNNILLE MAAHANMUUTTAJIEN OHJAUS- JA NEUVONTAPALVELUIDEN KEHITTÄMISEEN JA VAKIINNUTTAMISEEN (2022)

Valtion vuoden 2022 talousarvioon sisältyy työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) momentilla 32.50.03 (Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen, siirtomääräraha 2 v.) kolme miljoonaa euroa (3 000 000 €) maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen.

Avustuksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä kehittämällä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontatoimintaa perustuen monialaiseen yhteistyöhön. Avustuksen avulla pyritään kehittämään valtakunnallinen, etenkin vieraskielisten määrältään keskeiset kaupungit ja maakuntakeskukset kattava ohjaus- ja neuvontapalvelujen verkosto, joka vastaisi kunta- ja järjestöyhteistyön ja monikanavaisuuden kautta myös muihin alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin. Haussa avustusta kohdennetaan erityisesti TEM:n myöntämällä valtionavustuksilla vuosina 2020–2021 käynnistettyjen ohjaus- ja neuvontapalveluiden ja kehittämistyön juurruttamiseen osaksi kuntien pysyviä rakenteita.

Avustuksen saajana voi olla ensisijaisesti maakunnan keskuskaupunki, joka alueen kuntien kanssa sopien hakee rahoitusta ohjaus- ja neuvontapalvelun vakiinnuttamiseen alueelliset lähtökohdat huomioiden. Perustellusta syystä avustuksen saajana voi olla myös muu kuin maakuntansa keskuskaupunki. Samassa maakunnassa voidaan käytettävissä olevan määrärahan puitteissa tukea useampia kaupunkikeskittymiä huomioiden vieraskielisten määrä alueella. Avustuksen myöntämisessä huomioidaan kuitenkin tavoiteltu toiminnan valtakunnallinen kattavuus. Hyvin perustellusta syystä myös alueellisen verkostoyhteistyön edellytyksestä voidaan rahoitusta myönnettäessä poiketa.

Hakuaika:

Hakuaika alkaa 7.3.2022

Hakuaika päättyy 8.4.2022 klo 16.15

Avustusta saavien hankkeiden tukielpoisia kustannuksia voi syntyä ajalla 1.9.2022–31.8.2023.

Avustuksella voidaan tukea käynnissä olevan matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelun toimintaa ja vakiinnuttamista. Avustus voi kattaa enintään 70 prosenttia avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Hakijan omarahoitusosuutena voidaan huomioida myös toimintaan selkeästi kohdentuvia kustannuksia, jotka aiheutuvat esimerkiksi henkilöstön palkkauksesta ja tilavuokrasta.

Avustuksen saaja voi siirtää avustusta eteenpäin verkostonsa yhteistyökunnille tai kunnan kehittämisyhtiölle. Vuoden 2022 toiminnan osalta

avustusta voidaan siirtää myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle, joka hoitaa alueensa kuntien kotoutumisen edistämisen tehtäviä sopimusperusteisesti vuoden 2023 alkuun asti. Tällöin avustuksen saajan ja käyttäjän tulee laatia siirrettävän avustuksen käyttöä koskeva sopimus. Hakemuksesta tulee selkeästi käydä ilmi, mille tahoille avustusta on tarkoitus siirtää eteenpäin. Avustuksen siirron tulee tukea toiminnan juurruttamista kunnan rakenteisiin.

Avustukseen sovellettavat ehdot ja rajoitukset: [Valtionavustuslaki](#) (688/2001) sekä työ- ja elinkeinoministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset (VN/4615/2022). Ehdot ja rajoitukset -liite sisältää määräyksiä muun muassa avustuksen käytöstä, hyväksyttävistä kustannuksista ja avustuksensaajan velvollisuuksista.

Mihin avustus on tarkoitettu?

Avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) tarkoittamana erityisavustuksena. Rahoitusta voi hakea maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden järjestämisestä ja vakiinnuttamisesta aiheutuviin välittömiin kustannuksiin, kuten henkilöstö-, tilavuokra- ja ostopalvelukustannuksiin. Korvattavat ostopalvelukustannukset voivat aiheutua esimerkiksi monikielisen neuvonnan, viestintämateriaalien tai ohjaus- ja neuvontatyön toteuttamiseen liittyvien palveluiden hankkimisesta.

Avustuksen tavoite

Avustuksella tuetaan hallitusohjelman tavoitteita, joiden mukaan maahanmuuttajien aktiivista kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan vahvistetaan, tehostetaan ja nopeutetaan sekä kotoutumispalveluiden laatua, velvoittavuutta ja vaikuttavuutta parannetaan. Lisäksi avustuksen ehtojen mukaisesti toteutettavalla kehittämistyöllä on yhtymäkohtia hallitusohjelman tavoitteeseen tukea maahanmuuttajien työllistymistä ja mukaanpääsyä suomalaiseen yhteiskuntaan muun muassa rakentamalla 'yhden luukun' moniammatillisia osaamiskeskkuksia.

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

Rahoitettavissa hankkeissa järjestetään ja vakiinnutetaan maahanmuuttaneille suunnattuja matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita kunnista ja muista keskeisistä toimijoista muodostuvissa alueellisissa verkostoissa. Rahoituksen myöntämisessä ja hakemusten arvioinnissa huomioidaan alla kuvattujen hakukohtaisten myöntöperusteiden lisäksi:

- toiminnan valtakunnallisuuden varmistaminen,
- hankealueen vieraskielisten määrä sekä hakijan arvio hankkeessa tavoitettavien asiakkaiden määrästä ja
- hankkeen ja suunniteltujen toimintojen tarkoituksenmukaisuus suhteessa ohjauksen ja neuvonnan vakiinnuttamiseen.

Rahoitettavien ohjaus- ja neuvontapalveluiden edellytetään toimivan avoimella toimintaperiaatteella tarjoten ohjausta ja neuvontaa laaja-alaisesti kaikille maahanmuuttaneille. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden tavoitteena on sujuvoittaa ja tehostaa asiakasprosesseja sekä viranomaispalveluita. Toiminnalla tuetaan asiakkaiden osallisuutta, aktiivisuutta ja etenemistä kohti työmarkkinoita. Hankkeissa ohjaus- ja neuvontapalveluita järjestetään monialaisessa yhteistyössä alueen keskeisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita tarjoavien toimijoiden, kuten TE-palveluiden ja kuntien työllisyyspalveluiden, käynnistyvien hyvinvointialueiden,

Kelan, koulutuksen järjestäjien, osaamiskeskusten, Ohjaamoiden, Talent Hub -toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa perustuen asiakkaiden tarpeisiin. Maahanmuuttaneiden tarpeisiin vastaavia ohjaus- ja neuvontapalveluita voidaan järjestää osana kunnan yleisiä neuvontapalveluita.

Rahoitusta saava taho sitoutuu osallistumaan valtakunnalliseen ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämistyöhön. Owl Group Oy:n työ- ja elinkeinoministeriölle toteuttamassa selvityksessä¹ kuvataan ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämistarpeita sekä esitetään suosituksia toiminnan kehittämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää, että rahoituksen saaja ottaa selvityksen suositukset yleisesti huomioon ohjausta ja neuvontaa järjestäessään.

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää rahoitettavista hankkeista. Erityisavustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan edellä kuvattujen yleisten periaatteiden lisäksi huomioon seuraavat hakukohtaiset perusteet:

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusta myönnetään kustannuksiin, joita aiheutuu ohjaus- ja neuvontapalveluiden järjestämisestä ja vakiinnuttamisesta perustuen edellä mainittuihin yleisiin toiminnalle asetettaviin edellytyksiin. Hausta rahoitusta myönnettäessä arvioinnissa painotetaan hankkeen toteutuksessa erityisesti seuraavia periaatteita:

- a) Hankkeen tarvearvio ja suunnittelu perustuu hankealueen vieraskielisten määrään ja palvelutarpeisiin.
- b) Hankkeen toiminnoilla vakiinnutetaan ohjaus- ja neuvontapalvelun toiminta osaksi alueen tno-palveluiden pysyviä rakenteita.
- c) Hankkeella on selkeä ja kustannustehokas toteutussuunnitelma. Suunnitellut toiminnot ovat ohjauksen ja neuvonnan vakiinnuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisia ja resursoinniltaan perusteltuja.
- d) Hankkeissa ohjaus- ja neuvontapalveluita tarjotaan avoimella toimintaperiaatteella kaikille maahanmuuttaneille.
- e) Hankkeissa ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuetaan asiakkaiden aktiivisuutta, kotoutumista ja ohjautumista työmarkkinoille huomioiden alueen vieraskielisen väestön tarpeet. Hanketoiminta tehostaa kotoutumis- ja työllistymispolkuja maahantulon alkuvaiheesta alkaen.
- f) Ohjaus- ja neuvontapalveluita järjestetään monialaisessa yhteistyössä alueen keskeisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita tarjoavien toimijoiden kanssa perustuen asiakkaiden tarpeisiin. Ohjaus- ja neuvontapalveluita voidaan tarjota osana kunnan yleisiä neuvontapalveluita.
- g) Hankkeissa hyödynnetään tehokkaita ja asiakastarpeisiin vastaavia palvelun toteuttamisen muotoja edistämään mm. asiakkaiden tavoittamista ja ohjausta hyödyntäen palvelun tarjoamisessa monikielisyttä, verkostoyhteistyötä ja monikanavaisuutta.
- h) Palveluiden kehittämisessä, suunnittelussa ja arvioimisessa hyödynnetään asiakkaita osallistavia menetelmiä.
- i) Hanketoteuttaja sitoutuu valtakunnalliseen ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämistyöhön.

¹ Karinen, R. (2020). Maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut. Selvityksen loppuraportti. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2020:27. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162218>

- j) Hankesuunnitelmassa määritellään kunkin osallistuvan tahon osavastuu hankkeessa sekä tulosten soveltamisessa ja juurruttamisessa.
- k) Hankesuunnitelmassa esitetään, miten toteuttajat seuraavat ja arvioivat hankkeen toimintaa ja sen vaikutuksia koko toteutuksen ajan ja millaisia kriteereitä tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa käytetään.

Hankehakemukselle on eduksi, mikäli hankkeeseen sisältyy laajempaa yhteistyötä keskeisten edellä mainittujen sidosryhmien kanssa.

Sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen katsotaan eduksi hakemuksia arvioitaessa.

2. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (Valtionavustuslaki 688/2001 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista huomioon ottaen hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

3. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.

Hakemus hylätään myös, jos se saapuu määräajan jälkeen.

Millaisia ehtoja avustuksen käyttöön liittyy?

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannuksen määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksissä ja sen liitteissä.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuna.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (Valtionavustuslaki 16 §).

Valtionavustuksen saajan tulee noudattaa hankinnoissaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016). Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyjä.

- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta) avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.
- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia. (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1379/2016)

Työ- ja elinkeinoministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnyksarvon, mutta joiden arvo ilman arvonnalisäveroa ylittää 20 000 euroa.

Katso avustusten ehdot ja rajoitukset kokonaisuudessaan.

Miten kehittämistyön tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talous- että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia.

Tuloksellisuusraportoinnissa edellytetään ainakin seuraavien seuranta-tietojen keräämistä ja raportointia:

1. Asiakkaiden määrä seuraavissa kategorioissa (yhteensä ja sukupuolten mukaan jaoteltuna):
 - Neuvonta-asiakkaat
 - Mahdolliseen syvällisempään yksilöohjaukseen osallistuneet asiakkaat
2. Hankkeen sidosryhmäyhteistyö (yhteensä ja sukupuolten mukaan jaoteltuna):
 - Hankkeessa järjestettyjen koulutusten määrä (kpl), koulutuksiin osallistuneiden organisaatioiden määrä (kpl) ja osallistujien määrä
 - Hankkeen sidosryhmille järjestettyjen tilaisuuksien, tapahtumien ja verkostotapaamisten määrä (kpl) ja niihin osallistuneiden määrät

- Hankkeen toimintaan osallistuvien kuntien, muiden paikallisten ja alueellisten viranomaisten, oppilaitosten/koulutuksen järjestäjien, järjestöjen/yhdistysten ja muiden tahojen määrä
3. . Neuvonta-asiakkaiden muut taustatiedot vähintään seuraavasti:
 - Maahantulon syy
 - Asiakkaan äidinkieli
 - Asiointitavat
 - Asiakkaan työmarkkina-asema (esim. ALPO-rekisterin² jaottelun mukaan)
 - Asiakkaan Suomessa asumisen kesto
 4. Asiakaskäyntien yleisimmät tarkoitukset ja sisällöt (jaottelu ALPO-rekisterin mukaan)
 5. Yhteistyö tai asiakkaan ohjaus jatkopoluittain (jaottelu ALPO-rekisterin mukaan)

Miten avustusta haetaan?

Haku käynnistyy **7.3.2022** ja päättyy **8.4.2022 klo 16:15**. Hakijan tulee täyttää ja toimittaa hakijatahon virallisten nimenkirjoittajien allekirjoittama Valtion erityisavustushaku maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin (2022) -hakulomake liitteineen työ- ja elinkeinoministeriön kirjaa-moon alla olevaan osoitteeseen postitse tai sähköpostilla viimeistään hakuajan viimeisenä päivänä klo 16:15 mennessä. Kuoreen tai sähköpostin otsikkokenttään laitetaan merkintä ”*Erityisavustus maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin VN/4615/2022*”.

kirjaamo.tem@gov.fi

TAI

Kirjaamo
Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO (käyntiosoite Ritarikatu 2 B, Helsinki)

Vastuu hakemuksen perille saapumisesta on lähettäjällä.

Hakemusta ei oteta käsittelyyn, jos se saapuu työ- ja elinkeinoministeriöön määräajan jälkeen.

Raportointi

Hankkeesta tulee toimittaa puoli vuotta hankkeen alkamisen jälkeen vä-liraportti, jonka liitteenä tulee olla kustannuspaikkaraportti. Avustuksen käyttöä koskeva loppuseelvitys tulee toimittaa viimeistään kaksi kuukautta hankkeen päättymisen jälkeen.

² ALPO-rekisteri on ohjaus- ja neuvontapalveluiden käyttöön kehitetty tietokanta, johon voidaan kirjata asiakaskäyn-teihin liittyviä tietoja mm. palveluiden suunnittelun ja seurannan pohjaksi. Lue lisää ALPO-rekisteristä: <https://kotoutta-minen.fi/alpo-rekisteri>.

Hakulomakkeen täyttöohje

Hakijan tiedot

Hakijan tiedot: Hakijaorganisaation nimi ja yhteystiedot sekä hankkeesta vastaavan yhdyshenkilön nimi.

Hankkeen nimi: Hankkeen nimi ja tarvittaessa nimen lyhenne.

Hakijan kokemus ja osaaminen: Hakijan aiempi kokemus ja osaaminen vastaavatyypin toiminnan järjestämisestä.

Hankesuunnitelma

- **Tarvekuvaus:** Miksi hanke on tarpeellinen toteuttaa? Kuvaile mahdollinen tulevaisuudenkuva ja hankkeen rooli sen saavuttamiseksi.
- **Tavoitteet:** Mitkä ovat hankkeelle asetetut tavoitteet ja miten ne vastaavat hakuilmoituksessa esitettyjä avustuksen tavoitteita?
- **Toteutustapa:** Mikä on hankkeen lähtötilanne? Miten hanke toteutetaan? Mitä toimenpiteitä tai vaiheita hankkeeseen sisältyy? Onko hanke osa isompaa hankekokonaisuutta? Mitä osahankkeita hankekokonaisuuteen kuuluu?
- Haetaanko avustusta usean kunnan yhteiseen hankkeeseen? Kuvaile hankkeeseen osallistuva verkosto juurruttamistarpeineen.
- **Muut hanketoteuttajat (avustuksen siirron saajat):** Kuvaile, mitkä tahot päähakijan lisäksi osallistuvat hankkeen toteuttamiseen (nimi, Y-tunnus)? Mitkä ovat niiden vastuut ja työnjako?
- **Muut keskeiset yhteistyökumppanit:** Kuvaile muiden yhteistyökumppaneiden roolia ja työnjakoa.
- **Kohderyhmä:** Mihin tahoihin tai ryhmiin hankkeen vaikutukset kohdistuvat?
- **Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä:** Arvioikaa, kuinka monta henkilöä hankkeen toimintoihin osallistuu. Erittele osallistuja-arvio kohderyhmittäin (esim. neuvonta-asiakkaat, yhteistyötahot).
- **Hankkeen kohderyhmän osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin:** Kuvaile, miten hankkeen kohderyhmä on mukana toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- **Aikataulu:** Hankkeen suunniteltu toteutusajankohta ja toimintojen aikataulutus.
- **Toiminnan tulokset ja vaikutukset:** Millaisia tuloksia toiminnalla saadaan aikaan suhteessa lähtötilanteeseen? Minkälaisia lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia sillä odotetaan olevan? Suunnitelmassa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti toiminnan pitkäaikaiseen vaikuttavuuteen ja juurruttamiseen.
- **Seuranta ja arviointi:** Miten toiminnan etenemistä ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan? Miten toiminnasta kerätään palautetta? Kuvaile toiminnan seurannassa käytettävät mittarit ja tiedonkeruumenetelmät (esim. palautekysely, asiakaspaneelit, itsearviointi).
- **Tulosten hyödyntäminen:** Miten hankkeen tuloksia vakiinnutetaan? Miten hyviä käytäntöjä levitetään? Miten tuloksista tiedotetaan? Kuvaile, miten toiminta jatkuu

hankkeen jälkeen.

- **Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?**
- **Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, valtionavustuslain mukaisiin yleisiin edellytyksiin?**
- **Muuta:** Muuta hankehakuun liittyvää lisätietoa.

Talousarvio

Hankkeen kustannusarvio, jaoteltuna seuraaviin

- **Henkilöstökulut:** Palkattavan henkilöstön palkkauskulut, työnantajan maksamat pakolliset vakuutusmaksut (työeläkemaksut, työttömyysvakuutusmaksut ja muut sosiaaliturvamaksut) ja hankkeen aikana kertyvä lomarahaa
- **Toimitilakulut:** Ilmoita tässä hankkeesta aiheutuva toimitilan vuokratilakustannus
- **Ulkopuoliset palvelut:** Ilmoita tässä ostopalveluina hankittavat palvelut (esim. käännös-, viestintä- ja konsulttipalvelut)
- **Muut kulut:** Erittele muut kulut mahdollisimman tarkkaan, esim. kokous-, matka- ja majoituskulut.
- **Yleiskustannus:** Katso liite erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset
- **Yhteensä:** Koko hankkeen kustannukset yhteensä

Rahoitussuunnitelma

- TEM:ltä haettava valtionavustus
- Oma rahoitus: Ilmoita tässä hankkeen omarahoitus tai muualta saatu rahoitus hankkeen toteutukseen. Omarahoituksen on oltava todennettavissa kirjanpidosta.
- Muu julkinen rahoitus: Esim. valtion laitosten ja virastojen (mm. ministeriöt, Suomen Akatemia, ELY-keskukset, AVI:t, OPH, TE-toimisto), opintokeskukset, seurakunnat, kirkkohallitus.
- **Yksityinen rahoitus:** Voi olla varainhankintaa, esim. sponsorituet, säätiöiltä saatava rahoitus, yritys yhteistyö jne.
- **Muu rahoitus**
- **Yhteensä: Rahoitus yhteensä**
- **Haetun avustuksen osuus prosentteina:** Ilmoita prosentteina haettavan rahoituksen osuus hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista